

CIVILNÁ OCHRANA - základné informácie

Za plnenie úloh civilnej ochrany podľa zákona NR SR číslo 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zodpovedá vláda, ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, iné ústredné štátne orgány, krajské úrady a okresné úrady, samosprávne kraje, obce, právnické osoby a fyzické osoby.

Podľa uvedeného zákona **fyzická osoba má právo** na včasné varovanie pred hroziacim nebezpečenstvom, na zabezpečenie prostriedkami individuálnej ochrany, na evakuáciu a ukrytie a na informácie o spôsobe ochrany, na bezprostrednú pomoc pri ohrození života, zdravia a majetku.

Fyzické osoby sú povinné zúčastniť sa na plnení úloh civilnej ochrany osobnými úkonmi, ktorými sa rozumie každá fyzická i duševná činnosť, ktorá sa vyžaduje v záujme ochrany života, zdravia a majetku v čase mimoriadnej udalosti.

Aké mimoriadne udalosti nás môžu postihnúť?

Živelné pohromy

Povodne, záplavy, prietrže mračien a krupobitia
Snehové kalamity, rozsiahle námrazy
Zosuvy pôdy, zemetrasenia, požiare a víchrice

Havárie

Výbuchy a požiare
Úniky chemických látok, rádioaktívnych látok, ropných produktov a iných nebezpečných látok s následným kontaminovaním územia, ovzdušia, vodných tokov, zdrojov pitnej vody, podzemných vôd a podobne
Poškodenie vedení rozvodných sietí, ich zariadení

Katastrofy

Veľké letecké, železničné, cestné nehody spojené s požiarimi, prípadne s únikom nebezpečných látok

Činnosť obyvateľstva po vyhlásení varovných signálov:

Ak zaznie siréna

- nastáva mimoriadna situácia. Počúvajte signál a zistite pred čím Vás varuje. Platí to pre každého - v práci, v domácnosti, v škole.

Deti zostávajú v školách, materských školách, kde bude o

nich postarané.

Počúvajte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas, a očakávajte doplnkovú slovnú informáciu, ktorá nasleduje bezprostredne po doznení varovného signálu sirén. Dozviete sa informácie o bezprostrednom možnom ohrození.

Informujte susedov a starších občanov, prípadne im poskytnite pomoc pri vykonávaní opatrení na ich ochranu.

Netelefonujte zbytočne, najmä nevolajte tiesňové volanie.

Pripravte a vezmite si so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, potraviny, vodu, lieky a pod.)

Pri úniku nebezpečných látok opúšťajte priestor najkratšou cestou, podľa možností kolmo na smer vetra.

Dýchacie cesty si chráňte vreckovkou (uterák, handrička) namočenou vo vode.

Pri vykonávaní všetkých činností zachovajte pokoj, rozvahu, nepodliehajte panike a nekonajte chaoticky.

Pred odchodom z bytu, domu uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny.

Uzamknite byt.

Varovné signály

Predpokladom pre účinné vykonanie záchranných, lokalizačných a likvidačných prác je včasné varovanie obyvateľstva a vyznamenie osôb. Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi.

Varovný signál **"VŠEOBECNÉ OHROZENIE"** - dvojminútovým kolísavým tónom sirén pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia

následkov mimoriadnej udalosti.

Riadiť sa pokynmi doplnkovej slovnej informácie a v prípade vyhlásenia:

UKRYTIA, vykonať ukrytie:

doma, uzavrieť a utesniť okná, dvere, vetracie otvory, vypnúť vetracie zariadenia a klimatizáciu,

prečkať v miestnosti, ktorá nemá okná alebo ich má najmenej (chodby, pivnice, práčovne a pod.)

pri úniku Amoniak - NH₃ (čpavok) sa ukryte v podzemných prípadne prízemných miestnostiach budov.

EVAKUÁCIE, zabezpečiť:

prípravu evakuačnej batožiny,

potraviny a zásoby pitnej vody pred možnou kontamináciou uložením do obalov,

pred odchodom uzavrieť hlavný prívod plynu, vody, vypnúť prívod elektrickej energie,

presvedčte sa či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii, dodržiavajte ostatné režimové opatrenia na postihnutom území.

Varovný signál "**OHROZENIE VODOU**" - šesťminútovým stálym tónom sirén pri ohrození ničivými účinkami vody.

Riadiť sa pokynmi doplnkovej slovnej informácie, v stanovenom čase určeným smerom opustiť zátopové územie, v

prípade bezprostredného ohrozenia okamžite uniknúť na vyvýšené miesto mimo dosahu záplavovej vlny.

Varovný signál **"KONIEC OHROZENIA"** - dvojminútovým stálym tónom sirén bez opakovania.

Návrat k pôvodnému režimu života na postihnutom území podľa pokynov doplnkovej slovnej informácie a ďalších informácií zložiek civilnej ochrany.

Varovné signály a signál **"KONIEC OHROZENIA"** sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania obyvateľstva sa vykonáva dvojminútovým stálym tónom sirén po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Individuálna ochrana obyvateľstva

Prostriedky individuálnej ochrany sú prostriedky, ktoré slúžia na ochranu dýchacích ciest a očí osôb proti účinkom rádioaktívnych látok, otravných látok a bojových biologických prostriedkov. Prostriedky zahrňujú ochranné masky pre dospelé obyvateľstvo a deti vrátane detských ochranných vakov a ochranné rúška, zdravotnícke prostriedky jednotlivca a osobné diagnostické dozimetre.

Prostriedky individuálnej ochrany sa vydávajú bezodplatne všetkým obyvateľom Slovenskej republiky spravidla za vojny a vojnového stavu. Skladujú ich zamestnávateľia, školy, školské

zariadenia a pre ostatných obyvateľov v mieste bydliska ich skladujú obce.

V prípade neočakávaného ohrozenia je možné použiť improvizované prostriedky ochrany dýchacích ciest a povrchu tela. Sú to bežne dostupné veci ako šatka, uterák, vreckovka, toaletný papier, čiapka, pláštenka, PE fólie a pod., vhodne upravené na ochranu.

Ako použiť ochrannú masku

Ochrannú masku prevezmete od zamestnávateľa, v škole alebo z výdajného strediska (o mieste výdajného strediska sa včas dozviete z miestneho rozhlasu a z vývesiek).

Vykonajte kontrolu neporušiteľnosti, vydezinfikujete vnútorné steny lícnice tampónmi s 0,5 %-ným roztokom ajatínu, liehu alebo vo vlažnej vode so saponátom a následne vytriete do sucha,

- uvolníte úplne pásky upínacieho ústrojenstva,
- naskrutkujete na líčnicu filter s uzatvoreným spodným vdychovacím otvorom, ktorý sa otvára až tesne pred jej nasadením, pripravenú masku vložíte do kapsy.

KOLEKTÍVNA OCHRANA OBYVATEĽSTVA

Evakuáciou

Evakuácia sa rozumie odsun ohrozených osôb z určitého územia a vykonáva sa z dôvodu nevyhnutného časového obmedzenia pobytu osôb na ohrozenom území.

Evakuácia sa plánuje a zabezpečuje

- krátkodobo s možným návratom osôb do 72 hodín,
- dlhodobo s možným návratom osôb po 72 hodinách.

Evakuačná batožina - hmotnosť evakuačnej batožiny nemôže presiahnuť u dospelých osôb 50 kg na jednu osobu, u detí 25 kg na jednu osobu, a **mala by obsahovať:**

osobné doklady, dôležité dokumenty, cennosti, peniaze, osobné lieky a nevyhnutné zdravotnícke potreby, základné potraviny a vodu, čaj na 2 - 3 dni, predmety dennej potreby a osobnej hygieny, prikrývku, spací vak, vreckovú lampu, náhradnú osobnú bielizeň, náhradný odev, obuv, nepremokavý plášť, ďalšie nevyhnutné osobné veci.

Úkrytím

V jednoduchých úkrytoch, ktoré budú budované vo vhodných podzemných alebo nadzemných priestoroch stavieb svojpomocne právnickými a fyzickými osobami po vyhlásení vojny a vojnového stavu.

Úkrytová batožina - hmotnosť 10 až 15 kg a **mala by obsahovať** :

osobné doklady, cennosti malých rozmerov a lieky, toaletné potreby, bielizeň, náhradné šaty, vreckovú lampu, prikrývku, základné potraviny a vodu, čaj.

Do evakuačnej a úkrytovej batožiny je zakázané brať:

zbrane, alkohol, jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu, zapáchajúce a ľahko zápalné látky, cigarety, ponorné variče,

objemné predmety, kočíky, periny a pod.,
domáce zvieratá, psy, mačky a pod.

ZÁSADY PRVEJ POMOCI

Prvá pomoc - je súbor jednoduchých opatrení, ktoré môžu byť použité v každom čase, na každom mieste a ktoré môžu:

- zachrániť život,
- zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu,
- urýchliť zotavovanie.

Ako postupovať ?

- Bez ohrozenia vlastného života zistite čo sa stalo,
- ako prvého vždy ošetríte najviac postihnutého,
- zabezpečte privolanie sanitky, lekára alebo dopravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia

Ako poskytnúť prvú pomoc?

- Zastavte život ohrozujúce krvácanie,
- pri bezvedomí - zistite volnosť dýchacích ciest,
- pri zástave dýchania - poskytnite umelé dýchanie,
- pri zástave srdca - poskytnite nepriamu masáž srdca,
- venujte pozornosť protišokovým opatreniam.

Pamätajte !

- Nepotrebuje osobitné vybavenie - improvizujte,
- nepreceňujte svoje sily, neohrozte samého seba,
- nehýbajte s postihnutým viac, ako je nevyhnutné!

